

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTEKÓW

3. Miejscowość

MĘKARZOWICE

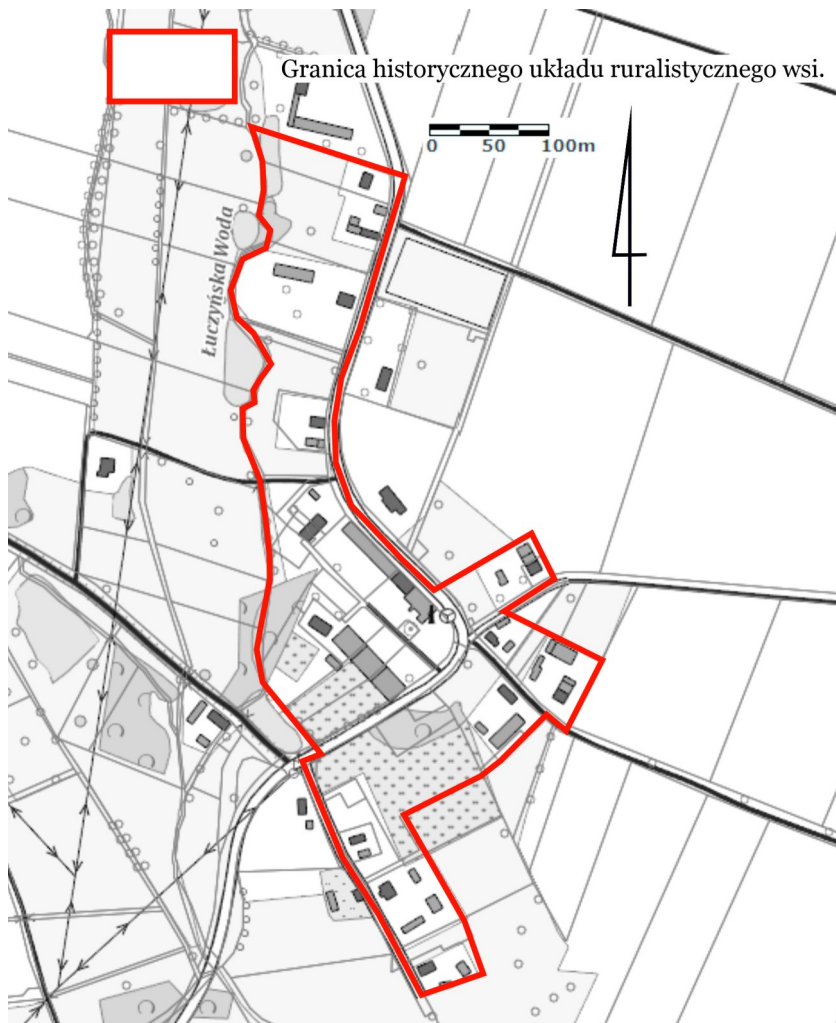
1. Nazwa

Historyczny układ ruralistyczny wsi

2. Czas powstania

1403, 1945

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **OLEŚNICKI**

Gmina **DOBROSZYCE**

6. Współrzędne geograficzne

51°17'00"N 17°16'39"E

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne

rolnicze

8. Stan zachowania

4

Poprzednie nazwy miejscowości: 1403 r. - Mankirwicz; 1845 r., 1937 r. - Mankerwitz.

Historia wsi i dóbr: W 1785 r. we wsi znajduje się pałac, folwark z hodowlą 324 owiec, młyn. Jest 110 mieszkańców- ewangelików, wśród nich 17 ogrodników. W 1845 r. w Mękarzowicach istnieje pałac, folwark, młyn wodny, browar, gorzelnia i 19 posesji z 24 budynkami mieszkalnymi. Wśród 187 mieszkańców jest 6 katolików. W 1891 r. i w 1912 r. wieś stanowi majątek rycerski o powierzchni 196 ha, w tym 173 ha pól, 20 ha łąk. Znajduje się tu cegielnia, gorzelnia oraz hodowla bydła i owiec.

Wieś przyfolwarczna z wyraźnie zaznaczonymi elementami układu wielodrożnego. Centrum wsi wyznacza rozległy zespół pałacowo-folwarczny skupiony wokół dużego, prostokątnego majdanu. Północną część miejscowości tworzą zabudowania gospodarskie, rozłokowane po obu stronach drogi dojazdowej. Skala zabudowy niewielka, kilka obejść zagrodowych. Część południową tworzą domy kolonii mieszkalnej i pojedyncze obejścia gospodarskie.

Bibliografia:

- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, woj. wrocławskie, red. J. Pokora, M. Zlat, t. IV, Oleśnica, Bierutów i okolice, Warszawa 1983
- Johann Georg Knie, Alphabetisch-statistisch- topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuss. Provinz Schlesien : nebst beigefügter Nachweisung von der Eintheilung des Landes nach den Bezirken der drei königlichen Regierungen, den darin enthaltenen Fürstenthümern und Kreisen, mit Angabe des Flächeninhaltes, der mittlern Erhebung über die Meeresfläche, der Bewohner, Gebäude, des Viehstandes usw. - 2. verm. u. verb. Aufl., Breslau 1845
- Hans Lutsch, Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Schlesien , Bd. 2., Die Kunstdenkmäler der Landkreise des Reg.-Bezirks Breslau, Breslau 1889
- Romuald M. Łuczyński, Losy rezydencji dolnośląskich w latach 1945-1991, Wrocław 2010
- Rospond S., Bork H., Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska, Warszawa-Wrocław 1970, t.1, t.2, Warszawa-Wrocław 1985,
- Die Rittergüter und selbständigen Gutsbezirke in der Provinz Schlesien, Breslau 1870.
- Schlesisches Güter-Adressbuch, Breslau 1886, 1891, 1894, 1902, 1905, 1909, 1912, 1917, 1921, 1926, 1930.

Materiały kartograficzne:

- Messtischblatt, pomiar 1887 r., nowelizacja 1929 r., wydanie 1937-1940 r.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji, ochrona dworu.

czerwiec 2023
Justyna Kość

